

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERĐİŐİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research
Cilt: 13 Sayı: 74 Yıl: 2020 & Volume: 13 Issue: 74 Year: 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

KENTSEL REKREATİF PARK KATILIM ENGELLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ: ANTALYA İLİ ÖRNEĞİ AN EXAMINATION OF URBAN RECREATIVE PARK PARTICIPATION BARRIERS ACCORDING TO DEMOGRAPHIC VARIABLES: ANTALYA PROVINCE CASE

Ecem Nur YUNCU*
Muhammed UĐur DİLMEÇ**
Gülseren YURCU***

Öz

Bireylerin boş zamanlarını değerlendirdikleri kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım engellerinin belirlenmesi katılımlarının kolaylaştırılmasına yönelik planlamaların gerçekleştirilmesi açısından önemlidir. Araştırmanın amacı, bireylerin kentsel rekreatif parklara katılım engellerinin demografik değişkenlere göre farklılıklarının tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda, Antalya Konyaaltı ve Muratpaşa ilçelerinde 396 katılımcıya ulaşılmıştır. Veri toplamak için Kentsel Rekreatif Park Alanları Katılım Engelleri Ölçeği kullanılmıştır. Veri analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra parametrik testler t test ve ANOVA uygulanmıştır. Veri analizi sonucunda, araştırma katılımcılarının kentsel rekreatif park alanlarının katılım engellerinde cinsiyet, katıldıkları rekreatif faaliyetler ve rekreatif faaliyetlere katılım sıklığına göre herhangi bir farklılığın olmadığı; yaş, eğitim durumu, medeni hal, aylık kazanç ve rekreatif parkları ziyaret sebeplerine göre farklılaşma olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Katılım Engelleri, Kentsel Rekreatif Parklar, Rekreasyon.

Abstract

Determining the participation barriers to parks from urban recreation areas where individuals spend their leisure time is important in terms of realizing the planning for facilitating their participation. The aim of the study is to determine the differences of individuals' barriers to participation in urban recreational parks according to demographic variables. For this purpose, 396 participants were reached in Antalya Konyaaltı and Muratpaşa districts. The Urban Recreative Parking Areas Participation Barriers Scale was used to collect data. In addition to descriptive statistics, parametric tests, t test and ANOVA were used in data analysis. As a result of the data analysis, it was determined that there was no difference in the participation barriers of the research participants in the urban recreational park areas according to gender, the recreational activities they participated in and the frequency of their participation in the recreational activities, and there was a differentiation according to age, educational status, marital status, monthly income and the reasons for visiting recreational parks.

Keywords: Participation Barriers, Urban Recreational Parks, Recreation.

* Akdeniz Üniversitesi Rekreasyon Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID: 0000-0002-1370-9065

** Akdeniz Üniversitesi Rekreasyon Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID: 0000-0002-7435-8131

*** Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-6735-0430

1.Giriş

Gelişen dünyanın insanlığa sunduğu yenilikler insan yaşamını kolaylaştırıcı imkanlar sunmaktadır. Gelişmiş teknoloji insan hayatını kolaylaştırdığı kadar birçok alışkanlığı da değiştirip farklılaştırmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile bireylerarası iletişim farklı boyutlar kazanmıştır. Bireyler çalışma zamanı dışında kalan zamanlarını çeşitli rekreatif faaliyetlere katılarak değerlendirmeyi ve yaşamlarında farklılık yaratmayı amaçlamaktadır. Kentsel rekreasyon alanında yapılan yenilikler çeşitlenmeler bireylerin boş zamanlarını değerlendirmeleri konusunda yardımcı olmaktadır. Bireyler katıldıkları rekreatif faaliyetler incelendiğinde son birkaç yılda kentsel parklara katılımın arttığı gözlemlenmektedir. Kentsel planlamalarda, yönetmeliklerde ve yapılaşmalarda bireylere parklar rekreatif faaliyetlerinin gerçekleştirecek doğal ve açık alanlar yaratma oranının arttığı görülmektedir (Çetinkaya vd., 2018, 2954; Rushing vd., 2019, 2).

İnsanlar kentsel yaşam alanlarında belirli rutin içerisinde yaşamlarını devam ettirmektedirler. Birlikte yaşamaları belli kurallara uymaları toplum düzeni açısından önem taşımaktadır. Toplu alanlarda faaliyetlere katılan insanların başkalarının özgürlüklerini kısıtlamadan kendi hayatlarını sürdürmeleri gerekmektedir. İnsanların çalışma zamanı ve fizyolojik ihtiyaçlarını karşıladıkları zaman dilimi dışında kendilerine ait boş zamanlarını verimli değerlendirmek fizyolojik psikolojik ve mental olarak iyilik hallerini pozitif olarak etkilemektedir. Bir bireyin halka açık bir parkı ziyaret etme kararı, fiziksel sağlık yararları ile sonuçlanma potansiyeline sahiptir (Shores ve West, 2009, 13). Dünya şehir parkları (2019) raporunda bireylerin kentsel rekreatif parklardan sosyal, ekonomik yönden faydalanma, iyilik hallerini olumlu etkileme ve kentsel rekreatif park alanların toplumun yaşam kalitesine olumlu katkı sağlayabilmesi için kentsel rekreatif park alanların etkin olarak kullanılmaları gerekliliği öne çıkmaktadır (World Urban Parks, 2019). Kentsel rekreatif park alanlarının etkin kullanımı konusunda yapılan araştırmaların ana kavramlarından biride katılım engelleridir (Jackson, 2000, 64). Bu araştırmada bireylerin kentsel rekreatif park katılım engellerinin demografik değişkenlere göre farklılaşıp, farklılaşmadığı incelenmiştir.

2. Literatür Taraması

2.1. Kentsel Rekreasyon Kavramı

Dünya üzerinde hızla artan nüfus, şehirleşme ve monotonlaşan hayat şartları ile insanlar kendi yaşamsal düzenleri içinde yaşamaktadırlar. İnsanların kendi yaşam alanı içerisinde yaşamaları; yabancılaşma, manevi tatminsizlik ve yalnızlaşma gibi kişisel ve toplumsal olarak bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır. Belirli bir rutinde yaşayan insanların, iş zamanı ve beşeri aktiviteler dışında kalan boş zamanlarında doğaya yeşil alanlara daha sağlıklı açık alanlara yöneldikleri bu gibi ortamlara talebin arttığı gözlemlenmektedir. İnsanlar boş zamanlarında alışveriş merkezlerine, sinema tiyatro salonlarına, eğlence merkezlerinin yanı sıra açık alanlara doğaya doğru bir yönelim içerisinde. Açık alanlar kapsamında doğal ortamlarda çocuk oyun alanları, yürüyüş koşu gibi spor alanları, piknik gibi yeşil alanlarda insanlar rekreatif faaliyetler ile dinlenip rahatlamaktadır (Koçyiğit ve Yıldız, 2014, 213).

İnsanların boş zaman dilimini değerlendirmelerinde katıldıkları faaliyetler rekreasyonel faaliyetler olarak ifade edilmektedir. İnsanlar boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla katıldıkları rekreatif faaliyetler zevk alma, rahatlama, fizyolojik ve psikolojik rahatlama, dinlenme, eğlenme ve rahatlama duygulanımı sağlamaktadır. Rekreasyon kavramı kişiden kişiye değişen öznel bir kavramdır, dolayısıyla, rekreatif faaliyetler insanların kendi amaç ve istekleri üzerine anlam kazanmaktadır (Gümüş, 2016, 2; Karaküçük, 2008, 32).

İnsanların boş zamanlarını nasıl değerlendirmek istemeleri üzerine değişen rekreasyon kavramı İngilizce "create" fiili, yaratmak, oluşturmak anlamına gelen ve yeniden anlamına gelmekte ve "re" ön eki, tekrar anlamına gelen "rekreasyon" (recreation) dilimize uyarlanmıştır. Rekreasyon kavramını yenilenme, yeniden yaratma veya yeniden yapılanma anlamına gelmektedir (Ozankaya, 1980, 58; Yerlisu Lapa ve Ardahan, 2009: 133). Rekreasyon kavramı insanlar tarafından oldukça sık kullanılmakta ve kapsamının dışına çıkılarak farklı aktivitelerle çeşitlendirilip genel bir kavram haline gelmiştir. İnsanlar ağır yaşam koşulları, stresli iş ortamları veya olumsuz çevresel koşullardan kendilerini uzaklaştırıp, sakinleşmek ve arınmak amacıyla bağımsız ve kişisel tercihleri doğrultusunda rekreatif etkinliklere katılmaktadır (Karaküçük, 2008: 54).

Dünya üzerindeki kentleşmenin hızla artması ve artan yapılaşma doğal alanların betonlaşmasına ve yaşamın belli bir rutinde ilerlemesi insanların boş zamanlarında açık alanlara, doğa içine rahat hareket edebileceği alanlara doğru yönlendirmektedir. Çalışan nüfusun artması açık kentleşmelere imkan vermektedir. Kent yaşamında çalışma rutini içindeki insanlar boş zamanlarını rutinin dışına çıkararak

değerlendirme, kişisel gelişime katkı sağlayarak, dinlenerek ve verimli zaman geçirerek değerlendirmek istemektedir. İnsanlar kent yaşamlarında boş zamanlarında sadece dinlenerek değil çeşitli aktiviteler, faaliyetlere katılarak iş dışında da faydalı ilgi alanları yaratmaktadır (Yıldırım, 2004, 12; Kılbaş, 2010, 66). Demirel (2013) göre kentsel rekreasyon insanların kent sınırları içerisindeki merkezi noktalarda açık alanlarda veya kapalı alanlarda faaliyet gösterdikleri boş zaman etkinlikleridir. Kentsel rekreasyon daha çok kısa zamanlı ve insanların yakınlarında, imkanları dahilinde kolayca ulaşabileceği faaliyetlerden oluşmaktadır (Demirel, 2013, 27).

Kentsel yaşam şartlarında sanayileşmenin de etkisi ile betonlaşan alanlar, kalabalık ve dikey yerleşim yapıları insanların boş zamanlarında açık alanlara rahat hareket edip rekreasyonel etkinliklere katılabileceği ve günlük rutininin, stresten uzaklaşıp rahatlayacağı açık ve yeşil rekreasyonel alanlara yönelimi artmaktadır (Şahin ve Kocabulut, 2014, 10). İnsanların bilinçlenmesi ile boş zamanlarında katıldıkları rekreatif faaliyetlerin modern park ve açık yeşil alanlara yönelmesine neden olmaktadır. İnsanların kentsel parklara yönelmesi ilgili kurum ve kuruluşların mevcut park alanlarının modernize ederek yenilemesine ve yeni rekreatif kentsel parklar inşa etmesine yönelik girişimler artmıştır (Gümüş vd., 2015, 3).

2.2.Kentsel Parklar ve Kentsel Rekreasyon Katılım Engelleri

Yerel yönetimin, yetki sınırları içinde yaşayan vatandaşlarının temel gereksinimleri dışında kalan boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmelerine imkan verecek alanlar oluşturmak ve hizmete sunmak gibi görevleri bulunmaktadır. Yerel yönetimlerin vatandaşların boş zamanlarını değerlendirmek için çeşitli rekreatif faaliyetlerin gerçekleştirileceği kitlesel alanlara yoğunlaştığı açıkça görülmektedir (Akdenk, 1989, 10).

Rekreatif faaliyetler her koşula adapte edilebilen, insanları genç yaşlı, kadın erkek, pasif aktif, açık veya kapalı alanlarda gerçekleştirilebilecek faaliyetler olduğu ve insanların boş zamanlarını nasıl değerlendirmek istediklerine göre şekillenen her zamana ve her kitleye hitap edebilmektedir. Rekreatif faaliyetlere katılımı ile insanlar kendilerini ifade edebilmekte, fizyolojik ve psikolojik iyi oluş hallerini olumlu etkilemektedir. İnsanların boş zamanlarını verimli değerlendirebileceği ortamların hazırlanması, ortamlara katılımın olması önem taşımaktadır (Tamer, 1998, 23).

Kentlerin ortak kullanım alanları arasında bulunan parklar, toplumsal rolün yüksek olduğu mekanlardır. Kentlerde yaşayan insanların ortak iletişim içerisinde olduğu, ortak bir yaşamın paylaşıldığı, sosyal ihtiyaçların karşılandığı parklar, toplumsal iletişimin kurulduğu kültürel merkezler olarak tanımlanmaktadır (Biol vd., 2018, 1263).

İnsanların, boş zamanlarını değerlendirirken açık alanları tercih ettikleri gözlemlenmektedir. Açık alan rekreatif faaliyetlerinde parklar önemli rekreasyon alanlarındandır. Parklarda uygulanabilecek aktif ve pasif olarak rekreatif faaliyet yelpazesi oldukça geniştir. Aktif olarak yürüyüş, piknik, kamp, çeşitli sportif faaliyetleri sıralayabileceğimiz gibi pasif olarak da mental olarak rahatlama, dinlenme gibi faaliyetleri de kapsamaktadır. Boş zamanlarını park alanlarına değerlendiren insanlar üzerinde gevşeme, doğa ile bağlantı kurma, doğa ile meşgul olma, fiziksel sosyal aktiviteler gibi daha geniş ortamlar ve duygulanımlar sunmaktadır (Mobley, 2006, 1; Rushing vd., 2019, 2).

Kentsel parklar ve kentsel rekreasyon katılım engelleri yönelik kısıtlamaların analizi 1970'lerde başladı ve 1990'larda önemli ölçüde genişletildi. Daha önceki çalışmalar esas olarak ırk veya cinsiyet farklılıklarına odaklanırken, son araştırmalar sınırlarını genişletmiş, ırk ve cinsiyet farklılıklarının yanı sıra gelir, eğitim, yaş ve ikamet yeri gibi sosyo-ekonomik ve demografik faktörlerin rolünü analiz etmiştir (Ghimire vd., 2014, 53).

Kentsel rekreasyonel park alanlarının; sosyal yönden, rekreasyonel anlamda, doğal alanların korunması anlamında, ekonomik yönden ve insanların sağlıkları yönünden katkıları bulunmaktadır. Kentsel rekreasyon alanlarından parkların sosyal yönden birbirinden farklı bireylerin tanışıp iletişimde bulunması kentsel yaşamda birbirlerine eşlik etmesi ve birbirlerinin sosyal ihtiyaçlarının karşılamaları sosyo-kültürel süreklilik ve gelişimin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır (Boyacı, 2010, 15). Kentsel rekreasyon alanlarından parkların rekreasyonel anlamda, amaçları gerçekleştirmek için iyi organize edilmiş kentsel parklar oluşturulup ve oluşturulan kentsel parklar insanlar için değişik aktif veya pasif olarak katılım gösterecekleri rekreasyon faaliyetlerine zemin hazırlamaktadır (Uzun ve Müderrisoğlu, 2007, 85).

Kentsel rekreasyon alanlarından parkların doğanın korunması yönündeki katkıları, kentsel alanlarda bulunan kültürel ve tarihi değeri açıdan büyük önem taşıyan değerlerimizin (nesne, mekân, tarihi eser, vb.) korunması ve gelecek nesillere ulaşması açısından sürdürülebilirliğine katkıda bulunmaktadır (Polat ve Önder, 2012, 97). Kent estetiği, parkları bir yandan, kentler ve organik sistem arasında bir bağ

oluştururken diğer yandan da kentin sadeliğine ve sıradanlığına yeniden anlam katarak, orada yaşayan kitleler ile organik bir düzen oluşmasına katkı sağlamaktadır. Kentsel rekreasyon alanlarından parkların kentlerdeki yaban hayatının korunması katkı sağlamaktadır. İnsanların kentlerde kaybetmiş oldukları hayvan sevgisini kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Kentsel rekreasyon alanlarından parkların çevresel katkıları, kentin iklimini ve su döngüsünü düzenlemek, bulunulan yere kaliteli hava ve ışık vermesini sağlamaktır. Atmosferdeki zararlı gaz ve tozların önüne geçer ve gürültüyü azaltmaktadır (Uzun ve Müderrisoğlu, 2007, 85; Korkut vd., 2017, 15).

İnsanların yerleşim alanı olarak belirlediği kentler arazi kullanımının en fazla olduğu ve kullanımın vermiş olduğu etkiyi en fazla taşıyan mekanlardır. Gelişen sanayileşme ile kırsal alanlardan kentlere yoğun göç yaşanması doğal alanların tahribatına, çevresel kirliliğe, hava kirliliğine ve artan betonlaşmaya yol açmaktadır. Artan nüfus ve beraberinde getirdiği olumsuzluklar karışığında yeşil alanların yok olması ekolojik sorunların oluşmasına sebep olmaktadır. İnsanlar boş zamanlarında yaşamsal rutinden uzaklaşma rahatlama güdüsüyle kent merkezlerindeki rekreatif parkları tercih etmektedirler. kentsel alanların gelişimi ve değişiminin denetlenmesi ekolojik temele dayandırılması önem taşımaktadır (Korkut vd., 2017, 15).

Kentsel rekreasyon alanlarından parkların ekonomik yönden katkıları, bulunulan kente göre iş istihdamı ve gelir üretimi gibi ekonomik faydaları içermekle beraber, kente yakın mülk ve arazilerin değere kazanmasını ve turistler tarafından daha cazip hale getirip, ilgilerinin çekilmesini sağlamaktadır (Dunnett vd., 2002, 73).

Kentsel rekreasyon alanlarından parkların sağlık yönünden katkıları, kentleri daha sağlıklı hale getirerek bireylerinde sağlık yönünden kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlamaktadır. Kentsel parkların bireylerin fiziksel olarak etkinliklerini artırmasıyla erken ölüm oranının düşürülmesi düşüncesiyle psikolojik açıdan bireylerdeki refahı en üst seviye taşımaktadır. Yaşlıların, kentsel parklara dayalı rekreasyon tecrübelerinin stres, ruh hali ve olumlu etki oluşturmakta ve hastanelerde yapılan sağlık ilgili çalışmalarda açık ve yeşil alanı gören hastaların görmeyen hastalara göre daha çabuk sağlıklarına kavuştukları görülmüştür (Bruch, 2006, 212).

İnsanların kentsel rekreasyonel aktivitelere katılımına yönelik kısıtlamalar (ör. ziyaretle ilgili maliyetler, boş zaman eksikliği, seyahat edememe, parklarda güvenlik sorunları), boş zaman tercihlerini etkileyebilecek, katılımı sınırlandırabilecek ve kentsel rekreasyonel aktivite olarak insanların tercih ettiği park deneyimlerinden zevk ve memnuniyeti azaltabilecek faktörlerdir (Jackson 2015, 5).

Bireylerin kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım kısıtlamaları genellikle ziyaret masraflarını karşılayamama durumu, maddi açıdan maliyetli olmaları, boş zaman yetersizliği, tanıtım eksikliği, ulaşılabilirlik ve güvenlik olarak belirtilmektedir (Çelik 2018, 90; Gümüş vd., 2017, 35). Kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım kısıtlamaların da orta düzeyde engel olarak, kültür ırk farklılıklarından kaynaklanan sorunlar belirlenmektedir. İnsanlar, kentsel rekreasyon alanlarından parklara kendi kültür ve geleneğine uyum sağlayan topluluklar ile sosyalleşme amaçlı tercih ettiği tam tersi bir durum olduğunda park alanlarını tercih etmediği görülmektedir. Kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım kısıtlamalarından bir tanesi de güvenlik olarak belirlenmektedir. Kentsel rekreasyon parklarındaki suç oranının düşüklüğü ve güvenlik unsurlarının fazlalığı insanların tercih etmelerinde rol oynamaktadır (Mowen vd., 2005, 200; Zanon vd., 2013, 489; Çelik, 2018, 90; Rushing vd., 2019, 3).

Gümüş vd. (2017), Ankara ilinde yaptıkları araştırma sonucunda kentsel parklara gelen bireylerin %45'i yürüyüş, gezi amaçlı gelmekte ve 60-120 dakika aralığında vakit geçirmektedir. Kentsel parklara katılım engellerinde ise kadınların erkeklere göre daha fazla katılım engellerinin olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma genelinde kadın katılımcıların katılım engelleri incelendiğinde ailevi sorumlulukları, yükümlülüklerini ve güvenlik algısını katılım engeli olarak görülmektedir (Gümüş vd., 2017, 34).

Müderrisoğlu vd. (2005), kentsel rekreatif alanlarına katılım engellerini, fizyolojik özellikler, arkadaş çevresi, ekonomik durum, özgüven, alan yetersizliği, katılımcıların ruhsal halleri ve zaman olarak gruplanmaktadır (Müderrisoğlu vd., 2005, 43). Gül (2016) ise rekreasyonel faaliyetlere katılım engellerini önem sırasına göre; ekonomik durum, organizasyonel, rekreasyon alanlarının durumu, içsel ve fizyolojik kaynaklar olarak belirtmektedir (Gül, 2016, 302). Rushing vd. (2019), kentsel rekreatif park alanlarına katılım engellerini, ırk, kültür sorunları, korku, sağlık, maliyet ve yalnızlık olarak sıralamıştır.

Aylan ve Şalvarcı (2018), kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım engellerinde tanıtım eksikliğini birinci sıraya koymaktadır. Katılım engellerinden bir diğeri ise parklara gelen insanların taleplerini karşılamaması olarak belirtilmektedir. Bireylerin park alanlarından park yeri tuvalet tesisi gıda temin edeceği bir tesisin eksikliğinden dolayı tercih etmediğini insanların engel olarak gördüğünü açıklamaktadır (Aylan ve Şalvarcı, 2018, 59). Kaya ve Müderrisoğlu (2015), parkların tüm insanlar için kolay

kullanım ve ihtiyaçlarını karşılanabilecekleri fiziksel çevresel imkanlarla tasarlanması ve her kesimden insanı içinde barındırabilecek bir mekan algısı oluşturulması gerektiği ifade edilmektedir (Kaya ve Müderrisoğlu 2015, 347).

3.Yöntem

Araştırmanın evrenini Antalya Muratpaşa ilçesindeki Falez Parkı ve Konyaaltı ilçesindeki bulunan Sahil Yaşam Parkında zaman geçiren bireyler oluşturmaktadır. Örnekleme ise Lara Bölgesinde 200 ve Konyaaltı Bölgesinde 196 birey olmak üzere toplamda 396 kişi oluşturmaktadır. Kentsel rekreasyonel park faaliyetlerine katılım engellerinin nedenlerine dair Antalya genelinde çok fazla çalışma yer almaması nedeniyle bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Araştırma verileri için oluşturulan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde kişisel bilgiler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni hal, gelir durumu, katıldığı rekreatif faaliyetler, kentsel rekreatif park alanlarına geliş sıklığı, kentsel rekreatif park alanlarını ziyaret sebebi), ikinci bölümde kentsel rekreatif park alanlarının katılım engellerini ölçümlemek amacıyla, Rushing vd. (2019) tarafından geliştirilen 17 ifade ve 5 boyuttan (ırk/kültürel konular, endişe, sağlık, maliyet, yalnızlık) oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçek 1- Kesinlikle Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3- Katılıyorum, 4- Kesinlikle Katılıyorum, şeklinde 4'lü likerttir. Çok değişkenli analizlerin uygulanması için verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek amacıyla Kolmogorov-Simirnov testi yapılmış ve yapılan test sonucunda verilerin normal dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Elde edilen veriler normal dağılım göstermesi sonucunda parametrik testler tercih edilmiştir. Anket formu ile elde edilen veriler SPSS istatistiksel veri analizi paket programı ile analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmada test edilen hipotezler şunlardır:

H₁: Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile cinsiyetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

H₂ Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile yaşları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

H₃: Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile eğitim durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

H₄: Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile medeni halleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

H₅: Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile gelir durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

H₆: Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile katıldıkları rekreatif faaliyetler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

H₇: Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan ziyaret sıklığı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

H₈: Katılımcıların kentsel rekreasyon park katılım engelleri ile kentsel rekreasyon parklarını ziyaret sebebi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.Bulgular

4.1.Geçerlilik ve Güvenilirlik Bulguları

Kullanılan ölçeğin güvenilirlik analizinde Alfa (α) modeli (Cronbach Alpha Coefficient) kullanılmıştır. Cronbach Alpha değerleri araştırmada kullanılan ölçeğin yüksek seviyede güvenilir olduğunu göstermektedir. Araştırmada kullanılan kentsel rekreatif park alanlarının katılım engelleri ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik analizinde Cronbach Alpha katsayısı 0,80' dir.

4.2.Kentsel Rekreatif Park Katılım Engelleri Ölçeği Faktör Analizi

Kentsel Rekreatif Park Katılım Engelleri ölçeğinin KMO değeri 0,753, Barlett Sphericity testi sonuçları da anlamlıdır. Faktör analizi ve varimax döndürme işlemi yapıldıktan sonra Kentsel Rekreatif Park Katılım Engelleri ölçeğinin öz değeri (eigenvalue) birden büyük beş boyut belirlenmiş ve beş boyut toplam varyansın % 68,237'sini açıklamaktadır.

Tablo 1: Kentsel Rekreatif Park Katılım Engelleri Faktör Analizi

Değişkenler	İfadeler	Faktör Yükleri	Faktör Geçerlilikleri	Faktör Varyansı
Sağlık/ Yalnızlık	10.Kentsel rekreasyon parklarındaki park veya doğal alanların bana ve aileme iyi geldiğini düşünmüyorum.	,708	,79	19,072
	11. Kentsel rekreasyon parklarındaki parkları veya doğal alanları ziyaret etmemi zorlaştıran bir engelim var.	,685		
	12. Sağlığımın kötü olması veya fiziksel kısıtlamalar, kentsel rekreasyon parklarındaki parkları veya doğal alanları ziyaret etmemi zorlaştırıyor.	,582		
	13. Yanımda fiziksel engelli bir birey olduğunda kentsel rekreasyon parklarındaki parkları veya doğal alanları ziyaret edemiyoruz	,737		
	16. Eşim veya ailemin, kentsel rekreasyon parklarındaki parkları veya doğal alanları ziyaret etmek ilgilerini çekmiyor.	,652		
	17. Kentsel rekreasyon parklarındaki parkları veya doğal alanları ziyaret edecek hiç kimsem yok.	,749		
Endişe	6. Kentsel rekreasyon parklarında parklara veya doğal alanlara gitme konusunda kendimi güvende hissetmiyorum.	,720	,79	17,169
	7. Parklarda ya da kentsel rekreasyon parklarında doğal alanlarda suçtan korkuyorum.	,627		
	8. Kentsel rekreasyon parklarında parklar veya doğal alanlar gibi dış mekan yerlerinden korkuyorum.	,849		
	9. Kentsel rekreasyon parklarındaki parklardan veya doğal alanlardan uzak durma eğilimindeyim, çünkü yaralanmalardan korkuyorum.	,756		
Maliyet	14. Parklarda veya şehir içi rekreasyon parklarındaki doğal alanlardaki ücretler benim için çok pahalı.	,887	,82	10,767
	15. Kentsel rekreasyon parklarındaki parklara veya doğal alanlara seyahat etmek benim için çok pahalı.	,917		
Kültürel	3. Kentsel rekreasyon parklarındaki parklar veya doğal alanlar, ırksal, etnik veya kültürel grubumu temsil eden yeterli ziyaretçiye sahip değil.	,892	,79	10,753
	4. Kentsel rekreasyon parklarındaki parklar veya doğal alanlarda, ırksal, etnik veya kültürel grubumu temsil eden yeterli personel bulunmamaktadır.	,865		
İrk	1. Yakınımdaki birinin deneyimine dayanarak, şehirdeki rekreasyon parklarındaki personelden veya diğer ziyaretçilerden parklardaki veya doğal alanlardaki önyargılardan korkarım.	,841	,81	10,476
	2. Kendi kişisel tecrübelerime dayanarak, şehirdeki rekreasyon parklarındaki personelden veya diğer ziyaretçilerden parklardaki veya doğal alanlardaki önyargılardan korkarım.	,884		
KMO: ,753 P: ,000 (Barlett's Test)		Toplam Varyans: 68,237		

Faktör analizinde 0,50'nin altında değer alan "5." ifade analiz dışı tutulmuştur. Faktörlere ilişkin Cronbach Alpha değerlerinin dört faktörde pozitif ve %50'nin üstünde olması, ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçek boyutlarına ilişkin geçerlilikler sağlık/ yalnızlık faktöründe ,79; endişe faktöründe ,79; maliyet faktöründe ,82; kültürel faktöründe ,79; ırk faktöründe ,81 olarak tespit edilmiştir.

4.3. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Araştırma verilerine göre katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin veriler Tablo-2’de gösterilmektedir.

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Bireylerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Değişkenler		f	%	Değişken		f	%		
Yaş	20 yaş ve altı	66	16,7	Eğitim Durumu	İlköğretim	41	10,4		
	20-29	110	27,8		Lise	142	35,9		
	30-39	85	21,5		Ön lisans	28	7,1		
	40-49	55	13,9		Lisans	165	41,7		
	50-59	34	8,6		Yüksek lisans	10	2,5		
	60 ve üstü	46	11,6		Doktora	2	,5		
Aylık Kazanç	1000 TL altı	76	19,2		Ziyaret Sebebi	Kayıp değer	8	2	
	1000L TL- 2000 TL	39	9,8			Dinlenmek için	76	19,2	
	2001 TL- 3000 TL	80	20,2	Arkadaş toplantısı- buluşma için		135	34,1		
	3001 TL - 4000 TL	64	16,2	Eğlenmek için		48	12,1		
	4000 TL üstü	124	31,3	Aileyle güzel vakit geçirmek için		69	17,4		
	Kayıp Değer	13	3,3	Diğer		66	16,7		
Medeni Hal	Bekar	197	49,7	Ziyaret Sıklığı	Kayıp değer	2	,5		
	Evli	146	36,9		Haftada 1 kez	62	15,7		
	Boşanmış	36	9,1		Haftada 2 kez	77	19,4		
	Birlikte yaşıyor	3	,8		Haftada 3 kez	51	12,9		
Rekreatif Faaliyet Türleri	Faaliyet yok	80	20,2		Cinsiyet	Vakit bulduğumda	205	51,8	
	Sportif faaliyetler	53	13,4			Kayıp değer	1	,3	
	Sosyal faaliyetler	145	36,6	Kadın			221	55,8	
	Eğlence faaliyetleri	40	10,1			Erkek		174	43,9
	Sanatsal faaliyetler	21	5,3				Kayıp değer	1	,3
	Eğitici faaliyetler	16	4,0						
	Çevresel faaliyetler	39	9,8						
Kayıp değer	2	,5							

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların, %27,8’i 20-29, %21,5’i 30-39, %16,7’si 20 yaş altı, %13,9’u 40-49, %11,6’sı 60 yaş üstü, %8,6’sı 50-59 yaş aralığındadır; %31,3’ü 4000tl üstü, %20,2’si 2001tl-3000tl, %19,2’si 1000tl altı, %16,2’si 3001 TL-4000 TL, %9,8’i 1000tl-2000 TL gelire sahiptir; %49,7’si bekar, %36,9’u evli, %9,1’i boşanmıştır; %36,6’sı sosyal faaliyet, %20,2’si faaliyete katılmamış, %13,4’ü sportif faaliyet, %10,1’i eğlence faaliyetlerine, %9,8’i çevresel faaliyetlere, %5,3’ü sanatsal faaliyetlere, %4’ü eğitici faaliyetlere katılmaktadır; %41,7’si lisans, %35,9’u lise, %10,4’ü ilköğretim, %7,1’i ön lisans, %2,5’i yüksek lisans, %0,5’i doktora mezunudur; %34,1’i arkadaş toplantısı - buluşma için, %19,2’si dinlenmek için, %17,4’ü ailesiyle güzel vakit geçirmek için, %16,7’si diğer, %12,1’i eğlenmek için parkları ziyaret etmektedir; %51,8’i vakit bulduğunda, %19,4’ü haftada 2 kez, %15,7’si haftada 1 kez, %12,9’u haftada 3 kez parkları ziyaret etmektedir; %55,8’i kadın, %43,9’u erkektir.

4.4. Kentsel Rekreatif Park Katılım Engellerinin Cinsiyete Göre Farkı

Aşağıdaki tabloda katılımcıların kentsel rekreatif park alanlarının katılım engellerinin cinsiyetlerine göre farklılıkları gösterilmektedir.

Tablo 3: Kentsel Rekreatif Park Katılım Engellerinin Cinsiyete Göre Farkı

	N	x	Standart Sapma	t	P
Kadın	221	1,6628	,42814	2,231	,026
Erkek	174	1,5567	,51736		

Tablo 3’e göre katılımcıların kadın (X=1,6628) ve erkeklerin (X=1,5567) kentsel rekreatif park katılım engellerinin ortalamasında olduğu görülmektedir. Katılımcıların cinsiyetleri ile kentsel rekreatif park alanlarının katılım engelleri arasındaki anlamlılık için yapılan t-testine göre katılımcıların kentsel rekreatif

park alanlarının katılım engelleri ile cinsiyetleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($t=2,231$, $p<0,05$). Bu durumda, H_1 hipotezi desteklenmektedir.

4.5. Kentsel Rekreatif Park Katılım Engellerinin Demografik Değişkenlere Göre Farkı

Aşağıdaki tabloda katılımcıların kentsel rekreatif park alanlarının katılım engellerinin yaş, eğitim durumu, medeni hal, aylık kazanç, aktiflik gösterilen rekreatif faaliyet, rekreatif faaliyete katılım sıklığı ve rekreatif faaliyetlere katılım nedenlerine göre farklılıkları gösterilmektedir.

Tablo 4: Kentsel Rekreatif Park Katılım Engellerinin Yaş, Eğitim, Medeni Durum, Gelir Durumu, Rekreatif Faaliyet, Faaliyet Katılım Sıklığı, Faaliyet Katılım Nedenlerine Göre Farkı

Demografik Değişkenler		Kareler Toplamı	df	Kare Ortalaması	F	p
Yaş	Gruplar Arası	7,625	5	1,525	7,338	,000
	Gruplar İçi	81,047	390	,208		
	Toplam	88,672	395			
Eğitim Durumu	Gruplar Arası	4,336	5	,867	3,964	,002
	Gruplar İçi	83,574	382	,219		
	Toplam	87,910	387			
Medeni Hal	Gruplar Arası	5,589	3	1,863	8,701	,000
	Gruplar İçi	80,929	378	,214		
	Toplam	86,517	381			
Gelir durumu	Gruplar Arası	4,625	4	1,156	5,311	,000
	Gruplar İçi	82,298	378	,218		
	Toplam	86,924	382			
Rekreatif Faaliyet	Gruplar Arası	1,562	6	,260	1,163	,326
	Gruplar İçi	86,655	387	,224		
	Toplam	88,217	393			
Rekreatif Faaliyete Katılım Sıklığı	Gruplar Arası	1,106	3	,369	1,646	,178
	Gruplar İçi	87,544	391	,224		
	Toplam	88,650	394			
Rekreatif Faaliyetlere Katılım Nedenleri	Gruplar Arası	4,519	4	1,130	5,257	,000
	Gruplar İçi	83,604	389	,215		
	Toplam	88,123	393			

Tablo incelendiğinde;

- Kentsel rekreatif park katılım engellerinin katılımcıların yaşlarına göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmaktadır ($f_{(5,390)}=7,338$, $p<0,05$). Bu durumda, H_2 hipotezi desteklenmektedir.

- Kentsel rekreatif park katılım engellerinin katılımcıların eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmaktadır ($f_{(5,382)}=3,964$, $p<0,05$). Bu durumda, H_3 hipotezi desteklenmektedir.

- Kentsel rekreatif park katılım engellerinin katılımcıların medeni hallerine göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmaktadır ($f_{(3,378)}=8,701$, $p<0,05$). Bu durumda, H_4 hipotezi desteklenmektedir.

- Kentsel rekreatif park alanlarının katılım engellerinin katılımcıların gelir durumlarına göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmaktadır ($f_{(4,378)}=5,311$, $p<0,05$). Bu durumda, H_5 hipotezi desteklenmektedir.

- Kentsel rekreatif park katılım engellerinin katılımcıların aktif oldukları rekreatif faaliyetlerine göre farklılık göstermediği ortaya çıkmaktadır ($f_{(6,387)}=1,163$, $p>0,05$). Bu durumda, H_6 hipotezi desteklenmemektedir.

- Kentsel rekreatif park katılım engellerinin katılımcıların rekreatif faaliyetlere katılım sıklığına göre farklılık göstermediği ortaya çıkmaktadır ($f_{(3,391)}=1,646$, $p>0,05$). Bu durumda, H_7 hipotezi desteklenmemektedir.

- Kentsel rekreatif park katılım engellerinin katılımcıların rekreatif faaliyetlere katılım nedenlerine göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmaktadır ($f_{(4,389)}=5,257$, $p<0,05$). Bu durumda, H_8 hipotezi desteklenmektedir.

5.Sonuç

Kentsel rekreatif parklar, insanların açık hava ve yeşil alana olan yönelimini destekleyen, rutin yaşantısında karşılaştığı mental ve fiziksel olumsuzluklardan sıyrılıp rekreatif faaliyetlere katıldığı, rahatladığı alanlar olarak tanımlanmaktadır. Kentsel yaşantı ile artan nüfus yoğunluğunun rahatlatılması ve halkın refahı için yöneticilerin kentsel parklara verdikleri önemin arttığı ve yapımının hızlandırılarak çeşitlendirildiği görülmektedir (Küçük ve İnce, 2018, 18).

Kentsel rekreatif parkların şehrin sürdürülebilirliği, tanınırlığı ve insanların üzerine bulunan etkileri üzerine pek çok araştırma yapılmıştır. Jaafar ve Tudin (2010) kentsel rekreatif parkların buldukları toplumun yaşam kalitesini arttırdığını, Bedimo-Rung, vd. (2005) kentsel rekreatif parkların buldukları toplumun sosyal anlamda geliştirdiği sosyal kaynaşmayı arttırdığını, Gürer ve Uğurlar (2017) kentsel rekreatif parkların buldukları kente ekolojik anlamda olumlu etkilediğini, doğal yaşamın korunması ve iyileştirilmesine katkı sağladığını, bildirmektedirler. Yapılan araştırmaların tüm olumlu yönlerinden faydalanabilmek ve kentsel rekreatif park alanların gelişimini arttırmak ve insanlar üzerindeki olumlu etkilerinin artması için etkin katılım ve kullanım sağlanması gerekmektedir.

Antalya merkez ilçelerinden, Konyaaltı ve Lara bölgelerinde bulunan kentsel rekreatif parklara %55,8 oranla kadınlar daha fazla gelmektedir. Katılımcıların %27,8'i 20-29 yaş aralığındadır. Katılımcıların %49,7'si bekar ve %31,3'ü 4000 TL üstü gelire sahiptir. Katılımcıların %41,7'si lisans mezunudur. Katılımcıların %36,62'si kentsel rekreatif parklara geldiğinde sosyal faaliyetlere katılmaktadır ve katılımcıların %20,2'si kentsel rekreatif parklarda herhangi bir faaliyete katılmaktadır. Katılımcıların kentsel rekreatif parkları ziyaret etme nedeni olarak %34,1'i arkadaş toplantısı-buluşma için tercih etmektedirler. Katılımcıların %51,8'i vakit bulduğunda kentsel rekreatif parkları ziyaret etmektedir.

Araştırma sonucuna göre Antalya Konyaaltı ve Lara'da bulunan vatandaşların kentsel rekreatif parkları yoğunlukla tercih ettiği ve park alanında 2 saat kaldıkları ve ortalama 50 TL harcama yaptıkları sonucuna varılmıştır. Katılımcıların kentsel rekreatif parkları tercih sebeplerine verdikleri cevaplar doğrultusunda birinci sırada arkadaş toplantısı - buluşma için ikinci sırada dinlenmek için geldikleri saptanmıştır.

Katılımcıların katılım engelleri incelendiğinde, maliyet boyutu ilk sırada gelmektedir. Katılım engellerinde ikinci sırada ırk, kültürel boyutu sonrasında sırasıyla sağlık/yalnızlık, ırk, kültürel konular olarak sıralanmıştır. Rushing vd. (2019) çalışmalarına göre kentsel rekreatif park katılım engellerinde ırk, kültürel konular boyutu ilk sıra çıkmıştır. Zanon vd. (2019) yaptıkları çalışma sonucunda rekreasyonel park alanlarına katılı engellerini iklim değişikliği, güvenlik ve nüfus artışı olarak sıralamıştır.

Çalışma kapsamında yapılan analizlerin sonuçları doğrultusunda kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım engelleri ile cinsiyetleri, katıldıkları rekreatif faaliyetler ve kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan ziyaret sıklığı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmadığına sonucuna varılmıştır. Ayrıca, kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım engelleri ile yaşları, eğitim durumları, medeni halleri, ortalama aylık kazançları ve ile kentsel rekreasyon parklarını ziyaret sebepleri arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucuna varılmıştır.

Katılımcılara yöneltilen kentsel rekreasyon parklarda katıldıkları rekreatif faaliyet sorusuna %36,6 oranına sosyal faaliyet cevabı verilmiştir ve ziyaret sebepleri arkadaş toplantısı, buluşma olarak belirtilmiştir. İnsanların kentsel rekreasyon parklara katılımı sosyalleşme amaçlı tercih ettikleri şeklinde yorumlayabiliriz. İnsanların sosyalleşmek için arkadaş buluşmaları için açık alanlara yönelmesini rutinleşmiş ve yoğun yaşam koşullarından kaçış olarak görülmüş ve yerel yönetimin kentsel rekreasyon park alanlarına yönelik ziyaretçi memnuniyetine yönelmesi gerekmektedir.

Katılımcıların kentsel rekreasyon alanlarından parklara olan katılım engelleri sonucunda maliyet boyutu ilk sırada çıkmıştır. Kentsel rekreasyon parklarına katılım engelini maliyet olması kişi başına düşen gelirin azlığı şeklinde yorumlanabilir. Kentsel rekreasyon parklarını ziyaret eden insanlara yönelik çeşitli sosyal alanlar geliştirilip yerel işletmelere ve belediyelere ziyaretçinin memnun olacağı planlamalar ve politikalar geliştirilerek düşük bütçeli işletmeler kurulabilir ve ziyaretçilerin istekleri doğrultusunda ürün geliştirilebilir.

İnsanların yoğun çalışma şartları ve rutinleşen yaşam tarzlarından uzaklaşıp doğal alanlara yöneldiği çok açıktır. Kentsel rekreasyon parkları insanların sağlıklı gelişime sahip olmaları için ihtiyaç duydukları fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal alanları içinde barındırmaktadır. Kentsel rekreasyon parklarına gelen insanların grup veya bireysel rekreatif faaliyet göstermesi fiziksel ve psikolojik sağlıklarını olumlu yönde etkilemektedir (Polat ve Önder, 2012, 97). Kentsel rekreasyon park alanlarını insanlar üzerindeki olumlu yönleri göz önünde bulundurularak, mevcut veya yeni yapılacak kentsel park alanlarının bilimsel araştırmalar ışığında iletilemelidir.

Sonuç olarak Antalya il genelinde bulunan iki kentsel rekreasyon park alanını ziyaret eden ziyaretçilerin parka sosyalleşmek için geldikleri arkadaş toplantısı buluşması için tercih ettikleri ancak kentsel rekreasyon parklarına katılım engeli olarak maliyet unsurunu öne sürdükleri sonucuna varılmıştır. İnsanların rutin yaşam koşulları ve gitgide artan nüfustan dolayı artan betonlaşmadan kaçarak doğal ortamları tercih ettiği fakat maliyet unsuruna takıldığı sonucuna varılmıştır. Karşılaşılan kısıtlamalar

Antalya il merkezine iki tane kentsel rekreasyon parkının olması katılımcıların sınırlı bölgelerden seçilmiş olmasıdır. Çalışmaya katılan insanların kentsel rekreasyon parkın yakın çevresinde ikamet etmesi sınırlılık olarak görülmekte, gelecek çalışmaların katılımcı ağının genişletilmesi ile elde edilecek bulguların ve yorumlamaların farklılaşacağı dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Çalışmanın kentsel rekreasyon park katılım engellerini sorgulayacak ve diğer çalışmalara referans olabileceği ekonomik ve sosyal değişimi göz önüne alarak farklılaşabileceği, rekreasyon katılım engellerine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir

KAYNAKÇA

- Akdenk M. (1989). *Türk sporunun gelişmesinde spor federasyonlarının rolü, güreş federasyonu örneği*. Marmara Üniversitesi, İstanbul. <http://sozriko.blogspot.com/2019/10/turk-sporunun-gelismesinde-spor.html> Erişim tarihi 01.02.2020
- Aylan F. K. ve Şalvarcı S. (2018). Kent Turizmi Açısından Rekreasyon Alanlarının Önemi: Konya Temalı Parklar Örneği. *Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 49-62.
- Bedimo-Rung, A. L., Mowen, A. J., & Cohen, D. A. (2005). The Significance of Parks to Physical Activity and Public Health A Conceptual Model. *American Journal of Preventive Medicine*, 28, 159-168.
- Bırol, S. Ş., Aydın, E. ve Yelboğa Kazak, G. (2018). Kentsel Yaşam Kalitesi Perspektifinde Belediyelerce Halka Arz Edilen Sportif Rekreasyon Amaçlı Parkların Planlanmasında Yetkili Görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, 11 (61), 1261-1273.
- Bruch, S.P. (2006). *Environmental Equity of Lansing's Urban Park Policy*. Doctorate Thesis, Michigan State University Department of Geography, ABD.
- Boyacı, E. (2010). *Ülkemizde Kent Parkı İşlevlerini Belirleyen Etmenler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, F. (2018). Kentsel Açık-Yeşil Alanlarda Güvenlik. *İdeal Kent Araştırmaları Dergisi*, 23 (9), 58-94.
- Çetinkaya, G., Söyler, S. ve Ömürş, E. (2018). Ziyaretçilerin Park Kullanım Özelliklerinin Genel Park Kullanım Memnuniyeti Üzerine Etkisi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 8 (3), 2953-2966.
- Demirel, H. (2013). *Rekreasyonel Spor/Fitness Programı Sunan İşletmelerde Hizmet Kalitesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Dunnett, N., Swanwick, C. ve Woolley, H. (2002). Improving Urban Parks, Play Areas and Green Spaces, *DEPARTMENT FOR TRANSPORT, LOCAL GOVERNMENT AND THE REGIONS, Transport Local Government and the Regions, Urban Research Report*. ABD.
- Ghimire, R., Green, G. T., Poudyal, N. C. ve Cordell, H. K. (2014). An Analysis of Perceived Constraints to Outdoor Recreation. *Journal of Park and Recreation Administration*. 32 (4), 52-67.
- Gül, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilimleri Ve Katılım Engelleri: Sındırgı Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Araştırma. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 19 (36-1), 279-306.
- Gümüş, H., Alay Özgül, S., Karakılıç, M. (2015). Fiziksel Aktivite Mekânı Değerlendirme Ölçeği (Famdö): Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*. 26 (1), 1-18.
- Gümüş, H. (2016). *Rekreasyonel Alanların Kullanım Etkenlerinin İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Gümüş, H., Alay Özgül, S., Karakılıç, M. (2017). Fiziksel Aktivite İçin Park ve Rekreasyon Alanlarına Gelen Kullanıcıların Mekân Seçimini ve Fiziksel Aktiviteye Katılımını Etkileyen Faktörler. *SPORMETRE*, 15 (1), 31-38.
- Gürer, N., & Uğurlar, A. (2017). Kent Parklarında Kullanıcı Memnuniyeti: Ankara Kuşulu Park Örneği. *Megaron*, 12 (3), 443-459.
- Jaafar, N., & Tudin, R. (2010). UPARQUAL: The Development of an Urban Park Satisfaction Measurement Scale. *International Journal of Business and Society*. 11 (2), 17-34.
- Jackson, E. L., (2000). Will Research on Leisure Constraints Still be Relevant in the Twenty-first Century?. *Journal of Leisure Research*, 32 (1), 62-68.
- Jackson, E. L. (2005). *Leisure Constraints Research: Overview Of A Developing Theme in Leisure Studies*. In Jackson E.L. (Ed.), *Constraints to Leisure State College, PA: Venture Publishing*.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Yayınevi.
- Kaya, S ve Müderrisoğlu, H. (2015). Kentsel Mekânlarda Engellilerin Rekreasyonel Aktivite Kısıtlayıcıları: Düzce Kent Merkezi Örneği. III. *Rekreasyon Araştırmaları Kongresi*, 339- 348.
- Kılbaş, Ş. (2010). *Rekreasyon boş zamanı değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Koçyiğit, M. ve Yıldız, M. (2014). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği. *International Journal of Science Culture and Sport*. SI (2), 211-223.
- Korkut, A., Kiper, T. ve Üstün Topal, T. (2017). Kentsel Peyzaj Tasarımında Ekolojik Yaklaşımlar. *ARTIUM*, 5 (1), 14-26.
- Küçük, V. ve İnce, S. (2018). Tematik Park Kavramının Kayseri Anadolu Harikalar Diyarı Örneğinde İrdelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi*, 3 (1), 18-33.
- Mobley T A. (2006). Yerel yönetimlerin halkın rekreasyon ve park ihtiyaç ve hizmetlerini karşılamadaki rolü. *Yerel Yönetimler ve Sağlıklı Kentler Sempozyumu*, Eskişehir.
- Mowen, A. J., Payne, L. L. ve Scott, D. (2005). Change and Stability in Park Visitation Constraints Revisited. *Leisure Sciences*, 27 (2), 191-204.
- Müderrisoğlu, H., Kutay E. L. Ve Örnekçi Eşen, S. (2005). Kırsal Rekreasyonel Faaliyetlerde Kısıtlayıcılar. *Tarım Bilimleri Dergisi*, 11 (1), 40-44.

- Polat, A. Ve Önder, S. (2012). Kentsel Peyzaj: Tasarım ve Uygulamaya Yönelik Bazı Öneriler. *Konya Büyükşehir Belediyesi, Konya*.
- Rushing, J. R., Needham, M. D., D'Antonio, A. ve Covelli Metcalf, E. (2019). Barriers to attachment? Relationships among constraints, attachment, and visitation to urban parks. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 27, 1-12.
- Shores, K. A., West, S. T. (2009). Rural and urban park visits and park-based physical activity. *Preventive Medicine*, 50 (2010), 13-17.
- Şahin, İ. Ve Kocabulut, Ö. (2014). Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Düzenli Katılımı Engelleyen Faktörlerin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Journal Of Recreation And Tourism Research*, 1 (2), 46-67.
- Ozankaya Ö (1980). *Toplum Bilim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Önder, S. ve Polat, A. T. (2012). Kentsel Açık-Yeşil Alanların Kent Yaşamındaki Yeri ve Önemi. *Kentsel Peyzaj Alanlarının Oluşumu ve Bakım Esasları Semineri*, 19 Mayıs 2012/Konya.
- Tamer K. (1998). *Sportif rekreasyon etkinliklerine liderlik eden antrenörlerin lider davranış boyutları*. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Uzun, S. ve Müderrisoğlu, H. (2007). Kırsal ve Kentsel Alanlardaki Parklarda Kullanıcı Memnuniyeti; Gölcük Ormanı Dinlenme Alanı ve İnönü Parkı Örneği. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 3 (2), 84-101.
- Yerlisu Lapa, T. ve Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 20 (4), 132-144.
- Yıldırım, A. (2004). *Kentleşme ve kentleşme sürecinde göçün suç olgusu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zanon, D., Doucouliagos, C., Hall, J. ve Lockstone-Binney, L. (2013). Constraints to Park Visitation: A Meta-Analysis of North American Studies. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 35 (5), 475-493.
- World urban parks (2019). <https://mailchi.mp/9e92a832901a/world-urban-parks-june-newsletter-3814245> Erişim Tarihi 14.03.2020